

Lekkasje / fuktskade

Advokatens hjørne er en fast spalte i medlemsmagasinet, der Skaun Advokatfirma svarer på spørsmål sendt inn av medlemmene. Det kan være praktiske spørsmål i anledning salg, kjøp og leie av bobil, eller spørsmål innenfor andre juridiske fagområder, f.eks. arv, eiendom, mv. Ikke nøl med å sende oss ditt spørsmål. Spørsmål sendes til Norsk Bobilforening per e-post: post@bobilforeningen.no.

Hva gjør du hvis verkstedet forteller at de har oppdaget lekkasje/fuktskade i bobilen din? I denne artikkelen vil vi ta for oss en av de store gjengangerne for bobileiere; nemlig lekkasjer og fuktskader.

Vi vil fortelle litt om sentrale deler av prosessen og de krav du kan gjøre gjeldende, fra lekkasje/fuktskade oppdages.

Reklamasjon

De fleste som kontakter oss i forhold til en lekkasje/fuktskade, har mottatt beskjed om dette fra et verksted i forbindelse med en mer eller mindre tilfeldig tetthetskontroll eller fukttest. Enkelte ganger har bobileieren kontaktet verkstedet fordi de selv har sett tegn på lekkasje/fukt.

Overhold fristen!

Hvis du ser tegn på lekkasje/fukt er det svært viktig at du ikke venter for lenge med å kontakte et verksted for nærmere undersøkelser.

Grunnen til dette er at det løper en frist for å gi selger beskjed om at du mener at det er noe galt med bobilen, og at du vil gjøre gjeldende krav mot selger som følge av dette. Dette er "reklamasjonsfristen".

Reklamasjonsfristen løper i utgangspunktet fra du oppdaget eller burde ha oppdaget lekkasjen/fuktskaden. Fra dette

tidspunktet må du "innen rimelig tid" sende en melding til selger.

Hvis du har kjøpt bobilen av en profesjonell selger, vil "rimelig tid" aldri være kortere enn 2 måneder fra du faktisk oppdaget lekkasjen/fuktskaden. Dette er en særregel i "forbrukerkjøp"; altså kjøp hvor du er en privatperson, mens selger er profesjonell. Gjeldende praksis tilsier samtidig at du ikke bør la det gå mer enn 3 måneder fra du oppdager lekkasjen/fuktskaden til du kontakter selger, hvis du vil være trygg på at du holder deg innenfor "rimelig tid".

I kjøp mellom private, fra private til profesjonelle eller mellom profesjonelle, er det kjøpsloven som gjelder. Da må beskjeden til selger sendes "innen rimelig tid" fra du burde ha oppdaget lekkasjen/fuktskaden. Du bør ikke la det gå mer enn 2-3 måneder fra dette tidspunktet før du kontakter selger, hvis du vil være trygg på at du har holdt deg innenfor "rimelig tid".

Foruten kravet om at du må kontakte selger innen "rimelig tid", gjelder det også en maksimalfrist for reklamasjon. I forbrukerkjøp er denne fristen 5 år fra du overtok bobilen (ikke fra kjøpsdato), mens den i kjøp etter kjøpsloven er 2 år.

Kontakter du selger for sent, uansett om det gjelder fristen "rimelig tid" eller maksimalfristen, taper du kravet ditt mot selgeren.

Nettopp fordi konsekvensen av å reklamere for sent er så stor, anbefaler vi på det sterkeste at du sender reklamasjonsmeldingen din til selger skriftlig. Du kan gjerne ha muntlig kommunikasjon med selger i tillegg, men husk i så fall å bekrefte det du har snakket med selger om skriftlig per brev eller helst e-post.

Vi har nå skrevet om reklamasjonsfristen, men du må huske på at det gjelder enda en frist som det er svært viktig at du overholder; nemlig foreldelsesfristen.

Foreldelsesfristen

Foreldelsesfristen kommer ofte overraskende på mange, fordi den er litt mer ukjent enn reklamasjonsfristen.

Foreldelsesfristen løper i utgangspunktet i 3 år fra du overtok bobilen fra selger, og dette gjelder selv om du ikke vet om lekkasjen/fuktskaden enda.

Skulle det likevel gå mer enn 3 år fra du overtok bobilen til du oppdaget eller burde ha oppdaget lekkasjen/fuktskaden, gir loven deg heldigvis en hjelpende hånd. De første 13 årene etter at du overtok bobilen, vil du etter loven alltid få 1 år på å bryte foreldelsesfristen, beregnet fra det tidspunktet du oppdaget eller burde ha oppdaget lekkasjen/fuktskaden.

Den mest praktiske måten å bryte foreldelsesfristen på, er at du setter i gang rettslige skritt; enten ved en klage til Forbrukerrådet, eller en klage til forliksrådet. Har både selger og du advokat, og kravet ditt er høyt nok, er det også adgang til å gå direkte til tingretten.

Ikke gjør den feilen vi ser mange gjør; at man tror at foreldelsesfristen brytes allerede når man kontakter selger. Det gjør den ikke! Venter du for lenge med å sette i gang rettslige skritt, hjelper det ikke at du er i dialog med selger. Da taper du kravet ditt hvis selger ikke vil oppfylle frivillig.

Hva skal du gi selger beskjed om?

Tilbake til reklamasjon; hva er det du må gi selger melding om?

Hvis du er en privatperson (forbruker) og selger er profesjonell, holder det at du beskriver hvilken bil det gjelder og lekkasjen/fuktskaden, presiserer at du mener at lekkasjen/fuktskaden er en ”mangel”, samt skriver at du vil holde selger ansvarlig for ”mangelen”. Bruk gjerne ordet ”reklamasjon” i e-postens emnefelt eller brevets overskrift.

Er det et kjøp etter kjøpsloven, typisk hvor selger også er en privatperson, bør du allerede i den første meldingen til selger konkretisere hva det er du krever (forutsatt at det du krever er retting/reparasjon, omlevering eller heving). Kjøpsloven gir deg riktignok noe mer tid til å foreta en slik

konkretisering, men det er sjelden grunn til å vente. Den type krav som vi her nevner, tapes hvis du ikke relativt raskt foretar en slik konkretisering overfor selger.

Du har reklamert i rett tid og med rett innhold; hva nå?

Heldigvis opplever vi at det er svært mange seriøse bilforhandlere i Norge, som strekker seg for å hjelpe kundene sine. Her løses saken ofte ved at forhandleren reparerer lekkasjen/fuktskaden.

Hvor forhandleren ikke vil ta ansvar for lekkasjen/fuktskaden, skyldes dette typisk at forhandleren mener at årsaken til lekkasjen/fuktskaden har oppstått etter at du overtok bobilen første gang. Alternativt påstås det ofte at lekkasjen/fuktskaden ligger innenfor hva du måtte regne med av vedlikehold på bobilen du har kjøpt.

Det siste alternativet er klart mest aktuelt hvor du har kjøpt en brukt bil av enten en forhandler eller en privatperson.

I andre tilfeller ser vi at forhandlerens håndtering av saken starter på en god måte ved at forhandleren aksepterer å reparere lekkasjen/fuktskaden, men at dette så enten tar svært lang tid, eller altfor mange forsøk. Hvis du så begynner å gjøre gjeldende andre typer krav enn reparasjon, typisk heving, blir forhandleren langt mindre samarbeidsvillig.

Når må årsaken til lekkasjen/fuktskaden ha oppstått?

For at du overhodet skal kunne kreve at selger er ansvarlig for en lekkasje/fuktskade, må årsaken til lekkasjen/fuktskaden ha vært til stede i bobilen allerede da du overtok den. Det må med andre ord foreligge en ”kjøpsrettslig relevant mangel”.

Er det kun snakk om vanlig slitasje over tid, vil du som utgangspunkt ikke kunne holde selger, verken privat eller profesjonell, ansvarlig.

I dette ligger kjernen i utfordringen du som bobileier møter når det avdekkes en lekkasje/fuktskade i bobilen din; du er ansvarlig for å fremskaffe bevis på at årsaken til lekkasjen/fuktskaden var der da du overtok bobilen.

Bevis fremskaffer du ved å kontakte din egen fagmann. Enten ved et verksted eller hos NAF. Det som er viktig er at du må få en uttalelse fra en person som er uavhengig av deg og har dokumenterbar faglig kompetanse, hvor det både sies noe om årsaken til lekkasjen/fuktskaden, samt tidspunktet for når fagmannen mener at årsaken har oppstått.

Husk samtidig at det ikke er slik at din fagmann må

kunne besvare disse spørsmålene med 100 % sikkerhet. Det er tilstrekkelig at din fagmann beskriver det han/hun mener er mest sannsynlig; altså mer enn 50 %.

Hvis selger ikke vil hjelpe deg frivillig og du ikke klarer å fremskaffe bevis på at selger er ansvarlig, vil det normalt være svært vanskelig å vinne frem mot selger i en rettslig prosess. Bevisbyrden hviler her på deg.

Forbrukerkjøpsloven gjør et unntak fra dette utgangspunktet i forbrukerkjøp, ved at selger bærer bevisbyrden hvis lekkasjen/fuktskaden viser seg innen 6 måneder etter at du overtok bilen.

Ved bruktkjøp er det også viktig å merke seg at selv om årsaken til lekkasjen/fuktskaden var der da du kjøpte/overtok bilen, så betyr ikke dette automatisk at selger er ansvarlig.

Bobiler som selges brukt, selges som regel med et ”som den er”-forbehold. I forbrukerkjøp betyr dette at lekkasjen/fuktskaden også må medføre at bilen som en helhet er i dårligere stand enn du hadde grunn til å forvente. Ved kjøp fra private økes dette kravet til at bilen som helhet må være i vesentlig dårligere stand. I begge tilfeller er spørsmålet i bunn og grunn om lekkasjen/fuktskaden ligger innenfor det vedlikeholdsbehovet du ved kjøpet uansett måtte regne med.

Den terskelen som her beskrives må vurderes konkret i hver enkelt sak. Vi anbefaler at du benytter deg av den gratis konsultasjonen vi tilbyr, for en vurdering av nettopp din sak.

Hva gjør du hvis selger bruker veldig lang tid på reparasjonen eller veldig mange reparasjonsforsøk? Har du krav på annet enn reparasjon?

Hvis selger først ønsker å prøve å reparere lekkasjen/fuktskaden, skal det en del til for at du skal kunne motsette deg dette.

Tilsvarende har du i utgangspunktet en plikt til å medvirke til at selger kan gjøre sine egne undersøkelser av lekkasjen/fuktskaden.

Dette gjelder normalt også selv om du mistenker at selger kun vil undersøke bilen med henblikk på å få utarbeidet en rapport som er til fordel for selger selv.

Selv om selger får din tillatelse til å forsøke å reparere lekkasjen/fuktskaden, er det grenser for hvor mye du skal måtte tåle i den forbindelse.

Er selger en privatperson, må reparasjonen utføres uten kostnad og vesentlig ulempe for deg. Bruker selger uforholdsmessig lang tid på reparasjonen eller mange

reparasjonsforsøk, vil terskelen for ”vesentlig ulempe” normalt være overskredet.

Ved forbrukerkjøp har lovgiver lagt til at reparasjonen må skje innen rimelig tid, samt at selger kun får to reparasjonsforsøk per lekkasje/fuktskade. Oppstår den samme lekkasjen/fuktskaden for tredje gang, vil du i utgangspunktet kunne gjøre andre krav gjeldende; f.eks. omlevering, prisavslag eller heving.

Heving i forbrukerkjøp forutsetter at lekkasjen/fuktskaden ikke er uvesentlig. I andre kjøp, typisk mellom private, kreves det en god del mer; her må lekkasjen/fuktskaden medføre et vesentlig kontraktbrudd.

Husk at du uavhengig av om saken din mot selger løses ved reparasjon, omlevering, prisavslag eller heving, i utgangspunktet også kan kreve erstattet de utgifter lekkasjen/fuktskaden har påført deg; f.eks. utgifter til undersøkelse ved et annet verksted, kjøregodtgjørelse, osv. Du må kunne dokumentere utgiftene. Erstatning for ulempene og ubehaget du har blitt utsatt for, altså tort og svie, åpnes det dessverre ikke for.

Særlig om garanti

Mange biler selges med garanti, og selger viser ofte til garantien når du klager/reklamerer på at det er funnet lekkasje/fuktskade i bilen din.

Den store fordelene med at saken behandles som en garantisak, er at du sjelden må bruke mye tid og ressurser på å bevise at selger er ansvarlig etter forbrukerkjøpsloven eller kjøpsloven for lekkasjen/fuktskaden.

Samtidig er det ikke alltid at garantireparasjoner går knirkfritt, og noen ganger ender du i samme stilling som ellers når selger ønsker å reparere lekkasjen/fuktskaden; enten at det tar uforholdsmessig lang tid, eller at selger bruker for mange reparasjonsforsøk.

I en slik situasjon er det svært viktig å huske at det er lekkasjen/fuktskaden i seg selv som bestemmer om dette er både en garantisak og en reklamasjonssak, altså at det foreligger en mangel etter forbrukerkjøpsloven eller kjøpsloven, eller kun en garantisak. Det er ikke selger som alene bestemmer dette!

Hvis lekkasjen/fuktskaden er en ”kjøpsrettslig relevant mangel” og du har reklamert til selger i rett tid og med rett innhold, vil du ha de samme muligheter gjennom forbrukerkjøpsloven og kjøpsloven som ellers, selv om selger velger å kalle det en ”garantisak”. Om selger overfor sin leverandør/produzent får dekket noe via en garanti mellom dem, er i slike tilfeller irrelevant i forhold til selgers ansvar overfor deg.

I forlengelsen av dette er vi kjent med at flere bobileiere reagerer på kostnaden ved å opprettholde en tetthetsgaranti. Denne kostnaden, som gjerne styres av type (ekstra kontroll og ”tvunget” valg av verksted(-kjede), kan ofte bli svært høy. For mange fremstår dette lite rimelig.

Juridisk sett kan man sammenligne en tetthetsgaranti med en særskilt forsikring på bobilen. Tetthetsgarantien utgjør en merverdi og en ekstra trygghet, men i likhet med andre forsikringer er dette ikke gratis. Kostnaden (forsikringspremien) betales gjennom de årlige kontrollene og kostnadsnivået til verkstedet man ifølge garantien må benytte.

Velger man å unnlate å følge garantibestemmelsene, taper man normalt garantien. Altså på lik linje med konsekvensene av å unnlate å betale forsikringspremien på f.eks. husforsikringen din.

Men, og dette er et viktig ”men”; selv om man skulle tape tetthetsgarantien, så har man i utgangspunktet fortsatt alle rettigheter etter forbrukerkjøpsloven og kjøpsloven i behold.

Hvordan man skal gå frem for å få redusert ”garantikostnaden”, er av denne grunn et spørsmål med mer overordnet ”politisk” tilsnitt. Både interesseorganisasjoner (for forbrukere/bobileiere) og norske forbrukervernmyndigheter bør være aktuelle for å løfte frem problematikken, med sikte på å skape et rimeligere nivå på det som for bobilene vel må regnes for en nødvendighet.

Bobilprodusentene, og for så vidt selgerne, har selv valgt å produsere/selge et produkt som er særlig utsatt for manglende tetthet og fukt. Det er da heller ikke urimelig at det settes visse grenser for hvor mye forbrukeren skal betale for å sikre seg mot denne ”svakheten”.

Selv om forbrukerne er sikret gjennom lovgivningen (forbrukerkjøpsloven og kjøpsloven), fremstår garantien som noe annet og langt viktigere enn ordinært ekstrapstyr. Det synes da også riktig å (lov-)regulere kostnadsnivået, fremfor å tillate den opportunisten som produsenter og selgere per i dag nyter godt av.

Det er selvsagt i den sammenheng et moment at også forbrukeren er kjent med denne risikoen/svakheten, og slik sett tar et bevisst valg i forhold til det å kjøpe bil. Vår oppfatning er samtidig at dette er et moment som er mest relevant i forhold til at det bør kunne knyttes en kostnad til tetthetsgarantien; ikke at det forsvarer dagens kostnadsnivå.

Til dette kommer at mange bobilkjøpere ikke er klar over hva kostnaden ved å opprettholde tetthetsgarantien vil utgjøre i praksis. Også dette bør være fokusområde for interesseorganisasjoner og norske forbrukervernmyndigheter; en tydeliggjøring i salgsdokumentasjonen av hvilke kostnader bobilkjøperen må forvente.

Klarhet og forutberegnelighet er allerede i fokus på en rekke andre områder tilknyttet forbrukervernet og regler for markedsføring mot forbrukere, og det er ingen grunn til at ikke tilsvarende standard skal gjelde for informasjon om kostnadsnivået ved opprettholdelse av en tetthetsgaranti.

Foruten en ren regulering av kostnadsnivået, ville det også ha vært en stor fordel om man kunne oppnå at selve etterlevelsen av tetthetsgarantien blir mer konkurranseutsatt. Samtidig er det slik at mange i begrenset grad baserer sitt valg av bil på hvilken produsent/forhandler som har gunstigst kostnadsnivå på etterlevelsen av tetthetsgarantien. Det er da tilsvarende lite trolig at verken produsenter eller selgere i særlig grad vektlegger et konkurransedyktig kostnadsnivå når de priser sine tjenester.

Advokatfullmektig
Camilla Barth

Advokat/ partner
Anders Stub Søtorp

Skaun
ADVOKATFIRMA

Spørsmål sendes til Norsk Bobilforening på mail til: post@bobilforeningen.no
Har du spørsmål som trenger rask avklaring eller du er i en rettslig tvist kan du ta kontakt direkte med Skaun Advokatfirma til tlf.: 920 32 414 eller mail: post@skaunadvokat.no